

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Monstris Et Monstrosis, Qvam Mirabilis, Bonvs, Et
Ivstvs, In Mvndo Administrando, Sit Devs, Monstrantibvs**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1647

Capvt V. Climata cæli, regiones terræ, imaginationes vehementes,
aliæq[ue] naturales monstrorum caussæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51168](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51168)

CAPVT V.

Climata cali, regiones terra, imaginationes vehementes, aliaq; naturales Monstrorum caussa.

§. I.

Quibus terris, & temporibus, diuersi coloris & magnitudinis homines nati?

AD Rectorem Mundi pertinet etiam suam cuiq; rei indolem permittere, aliamq; alij, pro diuerso loco & conditione, legem & naturam dare. Aliud cælum alium transfundit genium; aliæ terræ alios pariunt mores; immò alios quoque inducunt colores. Namq; *Ethiopas vicini sideris vapore torreri, adustisq; similes gigni, barba & capillo vibrato, non est dubium. Et aduersa plaga mundi atq; glaciali, candida cute esse gentes, flauis promissas crinibus: truces verò ex cali rigore has & illas mobilitates habentes. Ipsosq; crurum argumentum, illis in supera succum reuocari, natura vaporis: his in inferas partes depelli, humore deciduo. Hic graues feras, illic varias effigies animalium prouenire, maxime alitum, & in multas figuras gigni volucres. Corporum*

Plin. l. 2.
nat. hist.
c. 78.

M

autem

autem proceritatem utrobique, illic ignium nisu, hic humoris alimento. Medio vero terra salubris utriusque mixtura, fertilis ad omnia tractus, modicus corporum habitus. Hæc natu-

Idem l. 6. ræ historicus, qui alio loco ait; *Animalium*
c. 30. *hominumque effigies monstriferas circa extremitates (Æthiopiæ) gigni, minimè mirum, artificii ad formanda corpora effigiesque calandæ mobilitate ignea. Ferunt certe ab Orientis parte intima gentes esse sine naribus, aequali totius oris planicie. Alias superiore labro orbas, alias sine linguis. Pars etiam ore concreto & naribus carens, uno tantum foramine spirat potumque calamis auenæ trahit &c. Deinde Nomades cynocephalorum lacte viuentes, Olabi, Syrbota, qui octonum cubitorum esse dicuntur. Sicut ergo non omnis fert omnia tellus, sic nec ubique magnos, sed alibi etiam mediocres homines producit. Ipsa itaque climata, immò & ratio alimenti subinde efficiunt enormiter proceros, cunctaque Basan vocabatur terra gigantum olim, ubi postea solus Og rex Basan restiterat de stirpe gigantum. Monstratur lectus eius ferreus, qui est in Rabbath, filiorum Ammon novem cubitos habens longitudinis, & quatuor latitudinis ad mensuram cubiti virilis manus.*

Et

Et à climate, & à progenitore prodire gigantes, paulo supra etiam monstrat diuinus codex, de Moabitis loquens in hunc modum: *Emim primi fuerunt habitatores eius, populus magnus, & validus, & tam excelsus, ut de Enacim stirpe, quasi gigantes crederentur, & essent similes filiorum Enacim.*

Denique Moabita appellant eos *Emim*. Ad hos quasi locustæ reliqui homines putabantur. Quin & tempora, & ipsa Mundi atas multum potest. Quia ante diluuiū homines maiores extitère. *Gigantes enim erant super terram, in diebus illis.* Postea cum Mundo Natura defecit, & adeò defecit, ut comparatione primæ ætatis, pumili videamur. Nam ex eo tempore,

Terra malos homines nunc educat atq; pusillos.

Ita factum est, vel intemperantia mortalium crescente, vel vi generatiua, & ipsis etiam alimentis, diluuiò destructis, vel sponte cum senescente Mundo, deficientibus, ut hominum statura paulatim minueretur. In huius rei memoriam, relicta sunt hinc inde grandia gigantum cadauera, vnde melioris æui mensura caperetur.

Et Octavius Augustus villas suas ossibus

lib. 5. an.
not. 76.

Deuter. 2. 10.

Gen. 6. 4.
Adamū
quoque
Gigantē
fuisse alij
ex Iosue
c. 11. cen-
sent, alij
negant.

immanium corporum, quæ gigantum
fuisse dicta sunt, exornare solitus erat.
Cernuntur etiam Puteolis stupendæ ma-
gnitudinis ossa, quibus Pomponius Lætus,
inter cetera, hanc etiam epigraphen credi-
tur addidisse.

*Hinc bona posteritas immania corpora
seruat,*

Et tales mundo testificatur auos.

Quamquam autem olim corpora fuerint
longè, quàm nunc maiora, palam tamen
est, Aegyptiacis fabulis debere annume-
rari, quod ex narratione Hemonis Aegy-
ptiaci, his ferè verbis recenset Franciscus
Patricius. *Inter alia istud adhuc memoria tra-
ditum conseruamus, quòd in primò annorum
ambitu homines fuerunt vsq; ad eò grandi cor-
pore, ut pedibus in terram nixi capita inter si-
dera conderent, & Emephimos fuisse appella-
tos; atque secutos deinde alios annorum suc-
cessu Ehtaimos nomine, paullo minores, sed qui
tamen capitibus nubila contingerent; quos
alij itidem grandes postea secuti sunt, in Egy-
pto Gygini nuncupati; hos, puto, Gigantes ap-
pellatis, cuiusmodi certè vsq; ad Noachi tem-
pora durârunt, & ut erant grandi corpore, ita
etiam per multos annos sani incolumesq; vi-
uebant*

Francisc.
Patric.
Dialog.
3. de hist.

uebant. Sed à diluuiò cœpère omnia in peius
ruere, cùm in cæteris rebus, tum maxime in
ijs, quæ artes, atque virtutem concernunt.

Hanc hominum altitudinem, quis non vi-
det hyperbolicam esse? & non solùm nu-
bes, sed etiam fidem atque veritatem ex-
cedere? Interim magnos ab initio homi-
nes fuisse, ac, vt fortes creantur fortibus, à
magnis magnos genitos esse manet; licet
postea decreuerint ita, vt & nos illorum,
& illi, comparatione nostri vel Pygmæi,
vel Gigantes possimus nominari. Rarò
tunc, vel vix staturâ pusillos fuisse genera-
tos existimo; quamquam & terra præ ter-
ra maiores produxerit, & aliter in vno,
quàm in alio loco formârit, figurârit, co-
lorârit, animârit.

§. II.

Quibus in locis homines pusilli nascantur?

Quamobrem simili modo possumus de
Pygmæis disputare. Vix enim Pygmæus gi-
gantem generabit. Et sunt complures ter-
re, in quibus tam equi, quàm homines pu-
silli proueniunt. Ex Scythicis campis, ad
paludes Egypto superiores, vnde Nilus pro-
fluit, ait Aristoteles, grues veniunt, quo in
loco pugnare cum Pygmæis dicuntur. Ibi ergò

M. 3. vult

Aristot.
lib. 8. de
hist. ani-
mal. c. 12.

- Solin. c. 15. & 33. vult Philosophus generari pusillos. Solinus ita scribit: *Urbem Geranium Scytharum, Caturz am barbari vocant, unde à gruibus Pygmaeos ferunt pulsos.* Et, alio loco. *In Prasia ultra Palimbros iam montana Pygmai tenent.*
- Gell. l. 4. cap. 9. De iisdem etiam meminit Gellius, Ælianus, & Plinius, suprâ citatus. Testatam hanc rem facit etiam D. Augustinus, Isidorus, & alij, inter quos Albertus Magnus ait, *Pygmaeos illos, quos iuxta Nilum degentes diximus, perpetuò pugnare cum gruibus.*
- Ælian. l. 15. de hist. an. m. cap. 29. Eiusmodi homulos comperit Antonius Pigafetta, etiam inter Molucas, in insula Aruchetto; itemq;, in insula Caphi. Paulus Iouius ultra Lapones eos esse testatur, & loquentes garrire semperque esse pavidos ac simijs persimiles. Odericus, in Orientali India quoque, non procul à Quinzai, iuxta Chileses, à se inuentos testatur.
- Plin. l. 1. c. 2 & passim alibi, vt, lib. 4. c. 11. l. 5. c. 29. lib. 6. cap. 19. S. Aug. l. 6. de ciu. c. 8. trium palmarum Pygmæos. Nec mirum est, hoc posse cali climata, aut regiones, cum recens author scribat, inueniri India locum, in quo venti ferreos clathros, ita exedant macerentue, vt friari possint; tutius proinde fenestras ibi querno ligno, quam ferro clathrari. Si tanta cali atque aëris
- Id. l. 11. Eltym. c. 3. Albertus Mag. l. 7. an mal. tra 1. c. 6. Paul. Iouius lib. de reb. Moscou. cap. 3. Io Ludovic. Getesid. in histor. Antipodum part. I. pag. 10.

aëris est potestas in ferrum, cur non sit etiam in hominis corpus, ut illud vel contrahat, vel extendat?

§. III.

Natura Authoris esse, rerum naturis cursum suum relinquere.

Ob hæc cum perspicuum fiat, regionibus, vel climati sæpe talia esse ascribenda, ex ordine utique faciet Naturæ vniuersique Author, si alibi in hominibus breuitatem, longitudinem alibi, alibi exhibeat mediocritatem. Ita qui topiariam faciunt, in hortis, alio loco humi nascentia fragula, aut thymum vix è terra eminentem, alio altius se erigentem rorem marinum, alio ficum caput supra hæc longè efferentem, alio adhuc celsius prospicientem pyrum cerasumq; , alio denique longissimè umbras proijcientem cedrum conserunt prætexuntque. Sic per Naturam ludit, in orbe terrarum, diuina sapientia, dum in vna regione producit arcuatis pedibus depressos pumiliones; in alia staturæ vrsitatoris homines; in alia demum gigantes capita alta ferentes. Hoc naturæ ius est; hæc cæli vis & potentia; istud telluris ingenium, quod Auctor cæli, terræ, ac totius naturæ

non magis debet impedire, quàm ne alia regio calida, alia frigida, alia sicca, humida alia existat: aut ne alia arbor poma, alia pruna ferat. Non est tam sapientis Architec̃ti, velle Momo satisfacere; aut cauere, ne Veneris sandalium carpat. Quare neq; alia, quæ in humano corpore censentur subinde vitiosa, vt arceat communis Mundi Rector, est exigendum. Si arceret, cursui rerum naturisq; ipsis manum frænumque iniiceret, & vim, quam dedit, retractaret. Aliud est, in Tibure, aliud in Sardinia esse; aliud nigrescere in Hispania, albescere in Polonia; aliud in montibus, aliud in vallibus; aliud in terris, aliud in mari degere. Tradit Soranus Ephesius, mulieres, quæ in nauibus pariunt, mutum parere; quod siue intelligatur de perpetuò mutis (quod non credo) siue non vagientibus, sed tantùm mutientibus, aut præ tumultu fluctuumq; collisione non auditis, cum nascuntur. Auctor maris non debet mare ipsum, cuius tantus est in Mundo vsus, cū procellis suis è medio tollere. Pari pacto sunt fontes & aquæ, in nonnullis regionibus, admodùm salutare, si quidem rectè vsurpentur, quæ tamen

Soran.
Itagoge
171

tamen strumosos efficiunt incautiùs bibentes. Num igitur vniuersi Conditor fontes obstruere, riuos claudere, fluuios auertere debet? Enimuerò non debet. Esto viri feminaeque inde strumas, tamquam carneas quasdam crumenas, è collo dependulas, gutturalemque & ingratè pinguem, quamdam absone vocis ruditatem nanciscantur. Vitium deforme nobis videtur esse struma, fateor, & vel regia manu, non sine prodigio, aut gratia gratis data, sanandum; sed num idcirco vel sal, vel metalla, vel lapides, quorum allapsu aquæ vim medicinalem trahunt, in nihilum redigenda sunt? Tum profectò & ipsæ aquæ erunt è Mundo eliminandæ, ne ignem, immò hominem extinguant in eas incidentem. Stultissimi sunt mortales, qui rem vtilem nolunt pati, quia nocere potest male vsurpata.

§. IV.

Cur alia alibi monstrosa, vel non monstrosa videantur?

Moneor hîc, vt & illud obseruem, sæpe fieri consuetudine, vt res deformes non deformes, sed decentes videantur. Vnde desinunt haberi pro môstris. Vt enim simi-

am simius existimat esse formosam; sic apud eas gentes, quæ viros habent strumosos, feminae strumosæ inter formosas numerantur; putanturque sine dote, venire, si veniunt sine eiusmodi appendice: quæ illis & pro collari est, & pro torque aureo, & pro precioso monili, & pro fascia pectorali; quamvis sæpe tam proluxa, ut in tergum eam reijcere, & retortam in humeris, tamquam imperatoriam chlamydem gestare possint, instarque paludamenti, aut epomidis Doctoralis ventilare.

Monste-
rus lib. 3.
Cosmog

Monsterus scribit, in Stiria ac Valesia, homines esse adeò strumosos, ut non solum strumæ pondus sermonem impediatur, sed feminae quoque lactantes illas post tergum perinde atque saccum projiciant, ne infantibus ad potum inhiantibus sint impedimento. Itaque quæ ratione naturæ sunt, aspectu turpia, pulchra efficit consuetudo: immò & coram Deo pulchra sunt, quia confitentur illius bonitatem, iuxta illud: *Confessio & pulchritudo in conspectu eius*. Multa profectò monstra vocantur, non apud eos, apud quos, & à quibus oriuntur, sed ab ijs duntaxat, apud quos, tamquam insolita pariunt admirationem. Quapropter, apud Caphres,

Psal. 99. 6.

Caphres, Æthiopes, Mauritanos, & Ægyptios, nigri homines, quia ita soli natura, & solis flagrantia fert, non æstimantur deformes, sed venusti; ac si ad eos Europæus, aut albæ cutis homo accedat, pro monstro aspicitur. Quod etiam in gigantibus, apud gigantes; & apud pygmæos, in pygmæis fieri, credibile est. Nos pumilos, tamquam hominum compendia, admiramur, quia raritas gignit stuporem: non admiramur, si omnes pumili essemus. Qua de causa Nicephorus, cum de Pygmæo, qui pernici similis inuentus est, narrauisset, adiecit: *Sed etsi hic vnus, aut alter Pygmæus fuit, non tamen populi, in hoc Occidente, vquam comperti sunt.* Quo loco indicat, etsi non in hoc Occidente, attamen alibi populos integros staturæ curtioris reperiri. Et certè patriam cuique quasi parentem esse, multumque & in corpora & in ingenia posse experientia quotidiana demonstrat; sicut & de cælestium siderum afflatu. Hinc illud Ptolomæi effatum est: *Terrestres vultus vultibus cælestibus subiiciuntur.*

§. V.

Ubi canina, alijsq; figuris homines nascantur?

Non

Niceph.
l. 12. c. 37.

Solin.
cap. 32.

Marcus
Polus l. 3.
c. 18.

Ioan. de
Plano Mi-
norita.
apud An-
tonin. tit.
19. cap. 8.
§. 18. Le-
gati de
reb. Tart.
l. 1. cap. 9.
Vinc. hist.
l. 31. c. 11.

Non disputo hîc, qua vi naturæ, aut quo genere pœnæ, certæ gentes caninæ reperiantur. Nam Solinus tradit, Cynamolgos habere caninos rictus, & promula ora. Et alibi, *Megasthenes*, inquit, *per diuersos India montes, esse scribit nationes capitibus caninis, armatas unguibus, amictas vestitu sergorum; ad sermonem humanum nulla voce, sed latratibus tantùm sonantes asperis rictibus.* Suffragatur huic Marcus Polus, qui Indias illas perllustrauit, scripsitque, in Insula Angaman, non solùm capite ipso canino, verùm etiam oculis dentibusque caninis, & anthropophagos esse. Quod & de Nicouerra Indica vrbe alij, alij etiam de quibusdam Tartaris memorant. Nam Ioannes de Plano, & quidam Prædicatorij ordinis, apud Tartaros, Apostolicæ sedis legati referunt, inibi gentem esse quamdam canina facie, quæ cum veris Tartaris æterna odia exercet, miraque, cum illis, arte bellum gerit. Hybernum tempus obseruat. Summo frigore, corpus aquis mergit, madentia membra in arenis circumuoluit. Glaciata, per hunc modum, cute, quasi ferreo tergore loricatæ cohortes pugnam securæ ineunt, contemnuntque

que sagittas Tartarorum, glaciem non penetraturas. Victum hostem solis dentibus unguibusq; dilaniant. Ceterum, etsi viri sint tales, ac nonnulli etiam pedibus bubulis, feminae tamen humanum vultum gerunt. Paria de cynocephalis Ægyptiorum narrantur. Quæ aliqui temerariè fabulis annumerant. Alij aiunt, fieri dæmonum illusione: alij cælo sideribusq; non improbabiliter sententia ascribunt, cum hæc monstra, non, sicut apud nos, in Europa, singularia tantum, & ex prodigio, sed, secundum ipsam quodammodo loci naturam, usitate nascantur. Ornat & hæc varietas naturam tam scite in rebus ludentem, & ostendentem, non virum tantum, sed & feminam, non album modò, verum & nigrum; neque humana duntaxat, sed etiam canina facie homines se posse producere. Augustinus, siue quisquis author est, ad Fratres in eremo scribit, se ad monstra caput non habentia, & oculos in pectore præportantia, atq; unoculos, serendi Evangelij caussa, profectum. Talibus concionari magni laboris, insignis præmij est, ut vel hinc Deus habeat causam naturæ permittendæ, ut erret. Quamquam

Ælian.
lib 6. hist.
cap. 10. &
l. 10. c. 26.

Aug. ser.
37. ad fratres
in
Erem.

quam

quam neque Deus erret, neque Natura, si dispositiones, si locum, si influxus siderum spectemus, quorum diuersi concursus, diuersos exigunt effectus. Et apud ordinariè monstrosos, tales monstrosi non existimantur, licet maximè sint: non enim se, sed alios, ad se solent æstimare.

§. VI.

Luna aliorumq; siderum influxus etiam in monstra multum posse.

Multum autem in hac re etiam facere caelestium corporum operationem, exemplo recenti possumus docere. Nostra enim memoria, Halæ, in Tyroli, iuuenis cetera egregius, sed ibidem patre Iudæo natus, nomine Bonaquistus, admirabiliter in ventre monstrosus fuit. Quippe crescente luna, inde sic illi quoddam taurinum excrecebat caput, non sine cornibus, vt caligæ illius nequaquam satis possent constringi. Qua de causa, semper crescente luna domi se continebat; decresciente autem eadem, quia & monstrum decrescens se se intra viscera reuocabat, aut detumescebat potiùs, foras prodibat, zona iam arctiore. Quod & in alio iuvene, hîc Ingolstadij fuit videre, cûi itidem, semper luna auctiore, altera

altera maxillarum atq; labra oris, in im-
mensum turgescabant; luna autem lumen
amittente, redibat clementior forma. At
quis tandem negabit, humores omnes cum
luna inualescere? Quod ergò sidus hoc ex
parte, & ad tempus certum fecit, vt pro-
moueret monstrositatem, cur non possent
etiam efficere reliquorum astrorum mali-
gni aspectus? Sicut enim nulla in cælo lu-
cet stella otiosè, ita neque stellarum con-
iunctio suo effectu carebit.

§. VII.

*Quam vim in monstra habeat materia, vis
formatrix, &c.*

Porro, sicut etiam quando animal gi-
gnitur, non tantùm solis aliorumque
astrorum influxus, aut regionis vel salu-
britas, vel inclementia id extrinsecus at-
tingunt; sed & alia concurrunt, vt virtus
formatrix, quæ semini inhæret; materia è
qua foetus coalescit; receptaculum item
foetus; & completio primarum qualita-
tum: ita & hæc nimis redundantia, aut de-
ficientia in caussa sunt, vt totum foetus
opificium nõ ad amussim exprimatur;
aut, vt mistis seminibus, Androgyni, seu
Hermaphroditi, itemque corporis figura
semi-

Vide Ari-
stot. lib.
4. de ge-
ner ani-
mal. c. 4.
Plutarch.
lib 5. de
placitis
Phil Ga-
lenum de
hist Phi-
lotophica
cap. 113.

semihomines, Panes, Siluani, semibestiae,
 Fauni, Satyrisci, & Hippocentauri, pro-
 deant; vel nascantur tanti, vt non solum
 quatuor pedes habeant, qualem quadru-
 pedem puerum Byzantij natum Platina re-
 fert, sed etiam vt dens vnus, *si in nostro-
 rum dentium modulos minutatim concidere-
 tur, centum nobis videretur facere potuisse,*
 vt è D. Augustino memorauimus; vel vt
 pede, sicut Sciopodes apud Solinum, aut
 digito, oculo, manuë carentes, qualem
 Aretij puerum natum scribit Linius, aut
 omnino nani pronascantur: vel vt, ob re-
 ceptaculi angustias, duo fetus in vnum co-
 arctentur & concrecant, vnde bicipites,
 aut tricorpores Geryones efformantur:
 vel deniq; vt ob nimium calorem in vtero
 fumum excrementitium eleuantem infan-
 tes barbati, aut, ob frigus, pueri canescen-
 tes inueniantur. Numquid autem Deus
 omnes homines formare debet pares, vt
 virtus quoq; seminaria in omnibus par, in
 nullo hebetior firmiorue pares effectus
 producat, neque partes vllas confusas aut
 inexplitas relinquat? Numquid non ipsi
 saepe homines materiam fetus aut per im-
 becillitatem subducunt, aut multiplicant
 per

Platina
 in Sabini-
 ano l.
 Papa.

S. Augu-
 stin. l. 15.
 de ciuit.
 c. 9. So-
 lin. c. 53.
 Liu. dec.
 4 l. 5. Vi-
 de S. Au-
 gust. l. 16.
 ciuit. c. 8.
 Oforium
 l. 5. hist.
 c. 6.

Plin. l. 7.
 c. 2.

geminio vitello pariebat. Vitelli igitur geminatio, & foetus duplicavit.

§. VIII.

Imaginationem multa posse in hominum formas, varijs exemplis ostenditur.

Habet & curiositas, & vis imaginandi parentum tales fructus, quæ absurdas peregrinasque, quas mente voluit, formas foetus imprimit. Hinc maculae ex utero matris agnae; hinc auidè desideratorum fructuum effigies partibus adhaerescunt. Si cetera exempla deessent, abundè id patefecisset Iacob, in grege maculoso, per virgas variatas, & non variatas procurando. Quem imitantur, qui equas diversicoloribus tegumentis insternunt, cum equi admittuntur. Plerumque enim progenies in eiusmodi colores degenerat, cuiuscemodi progignentium vel imaginatio apprehendit, vel oculi etiam intuentur. Sed & Avicenna refert, gallinam, quæ dum ovis incubaret, milui aspectu perterrita fuit, pullos miluino capite exclusisse. Plinij verba sunt: *Similitudinum quidem in mente reputatio est: in qua credantur multa fortuita pollere, visus, auditus, memoriaque. Hausta imagines sub ipso conceptu, cogitatio*

Auicenn.
lib. 5 de
animal.
Lege Galenū lib.
de Theriaca c. 14.
Plin. l. 7.
cap. 12.

Cogitatio etiam utriuslibet animo subito transuo-
lans effingere similitudinem aut miscere existi-
matur. Ideoq; plures in homine, quam in ce-
teris animantibus differentia: quoniam velo-
citas cogitationum, animiq; celeritas, & ingenij
varietas multiformes notas imprimit: cum
ceteris animantibus immobiles sint animi, &
similes omnibus singulisq; in suo cuiusq; gene-
re. Longè verò plura eiusmodi, in femi-
nis accidunt, quæ curiosiores, & in omnè
affectum proniores esse confueverunt.
Hinc multis curiosus matris intuitus un-
gulas, aut cornua caprarum addidit, & pro-
pmodum etiam Actæones fecit: multis le-
porinum ac bifidum os dedit; quibusdam
etiam fulmineum dentem, velut apris, in
palatum inseruit. Persina Charicliæ filia
regis Æthiopiæ mater, aspecta statua An-
dromedæ, prope torum genitalem collo-
cata, non sine adulterij suspitione, albam
ex Æthiope prolem edidit. Natus fertur
Martini IV. Pontificatu, ex illustri femi-
na, Pontificis pernecessaria, puer villosus,
& in speciem vrsi unguiculis armatus.
Quo monstrifico partu permotus Ponti-
fex, omnes vrsorum imagines (Vrsinorum
insignia) quæ fortè in eius domo fuerunt,

Heliod.
de rebus
Æthio-
piæ lib. 18

iussit deleri: manifesto argumento receptæ ab eo persuasionis, quales in conceptu hauriantur species, tales in partu sæpius representari. Calumniosè hanc historiam Ioannes Balæus, Thomas Coperus, & alij quidam hæreticè maledici, in Nicolaum III. & hunc etiam deinde ipsum Martinum IV. torquent: quam vti omino falsam esse posse scio; ita, licet vera sit, vti esse potest, certus sum à viperinis his linguis venenari: quæ pensi nihil habent mentiri, quando illis iocus est calumniari. Alia mater apud Lauinæ Lemnium, monstrum enixa est, quod, post primum lucis intuitum, conclauæ stridoribus impleuit, atque vltro citroq; discurret, latebrasque quæsivit, dignas principe tenebrarum. Quid aliud meruisset Orci laruis gauisa, quàm Stygij patris characterem? Qualem oculis figuram vidit, talem ventre concepit. Nihil à natura alienum est, si strabo generet strabonem.

Sabell.
l. 7. tit. 9
Latin
Lemn. l. 1.
c. 8 de oc-
cult. nat.
mirac.

§. IX.

Matres aspectu partum afficientes.

Empedoclis scitum est, imaginem, quæ animo mulieris, in ipso concipiendi articulo, occurrit, tantum habere virium in
eum

eum foetum, qui effigiatur, ut ipsius rei character quasi impressus perpetuo haret. Hac etiam de causa Quintilianus matronam defendit, quæ Aethiopem enixa fuerat, cum eius coloris iconem in thalamo habuisset. Et Hippocrates quoque mulierem suspitione adulterij laborantem, quia marito penitus dissimilem filium pepererat, liberavit, quod mulier illa, in cubiculo picturam fixis aspexisset, cui similem infantem genuerat. Vixit adhuc nostra ætate æque bello ac sanguine nobilis vir, cui in pueritia, omnes Angelicum vultum fuisse dicebant. Ipse autem solebat dicere, matrem suam, cum prægnans esset, scitissimæ formæ Angelum in pyxide depictum identidem secum in manu gestasse, & ad hunc ipsum finem assidue contemplatam esse. Consecuta est igitur, quod volebat, Angelum peperit, sed carne atq; corpore indutum; quem & ipse sæpe vidi, atq; hanc causam formæ suæ affirmare audiui.

§. X.

Larvati mariti effectus.

Alia ex larvato viro, terribilem soboli formam, & ad Satyri modum contuolos atq; introrsum contortos oculos, vultum-

Augustin.
Viues in
Ibi 12 S.
Aug de
ciuit. cap
5 Et Hier.
Torquet
mada in
Horto
Florum.

que prorsus Acheronticum impressit. Vrbs est, in Brabantia Buscumducis, inquit Augustinus Viues, in qua, ut in alijs eiusdem terre. statò anni die, quo ferunt maximum vrbis templum dedicatum, publicè supplicatur, ludiq; varijs diuis exhibentur. Sunt qui tunc personas diuorum induant: sunt qui demonum. Ex his vnus, cum visa puella exarsisset, domum saltitando se recepit, & correptam, ut erat personatus, uxorem suam in lectum coniecit, se ex ea demonium velle gignere dicens concubuit. Conceptit mulier, & infans, quem peperit, simul primum editus est, saltitare cepit, forma quali demones pinguntur. Hæc Margarita Augusta, Maximiliani filia, huius Caroli amita narrauit Ioanni Lamuxæ homini prudentia incredibili, qui tum erat hic legatus a Ferdinando rege: nunc est huius Cesaris prefectus in Arragonia, vir qui non modo prefecti nomen & personam, sed regis quoque posses sustinere. Hæc Viues.

§. XI.

Nomen, & insignia fatui impressa.

Cui ego alia duo addo, quæ manu illius habeo consignata, qui coram fuit oculatus testis. Primum est, de puero nobili sanè prosapia oriundo, nominis ac familie
mihî

mihî notissimæ, qui Bruntruti litteris operam dedit, omnibusque ferè quotidie spectandum dedit ex vtero secum natum maternum monumentum. Erat autem id, retrò aurem, expressum natiuis litteris parentis sui nomen, quod hoc modo accepit. Mater illius, ante coniugium, cum bona parentum voluntate, efflictim amabat sponsa sponsum. Eapropter illum semper mente voluens, quiduis oblarum manu corripere solebat, & in omni re obuia perpetim scribere Sponsi nomen. Prægnans postea aliquando territa aurem fricuit, quo contactu id nomen, quod animo intuebatur, fœtui impressit. Alterum est de antiquissimi stemmatis Comite, qui in lucem editus in fronte decussatos enses, insigne gentilitium, habuit, ab vtero matris apportatum. Posset de natiuis his regum, principum aliorumq; hominum maculis copiosum conscribi volumen. Sed copia nauseam creat. Viues suprâ à me commemoratis subiungit: *Mulieres prægnantes multarum rerum desiderijs tenentur: sæpe carbones appetunt, & cineres. Vidi, quæ morsum cervicis iuuenis cuiusdam: & correpta magnis doloribus abortum fecisset, ni memor-*

disset exanimato panè iuvene, tam auidè infixis dentibus. De his tam absurdis appetentijs ciborum medici quidem plurima, sed & apud Philosophos nonnulla: velut Aristoteles in lib. de Animal. idq; fieri dicunt ex humore in stomacho vitioso: qui si viris quoque contingat, non dissimilia expetent. Quòd si ergo feminis vterum ferentibus negentur eiusmodi desideria, vel abortionem, vel eius ipsius rei, quam adeptæ non sunt, maculam in partu faciunt, ea præsertim parte, quam manu fricant. Cuius rei caussa in arcanis naturæ est. Fieri imaginatione, nemo negat; quo modo imaginatio vim hanc exferere possit, nemo explicat satis.

§. XII.

Quid imaginatio possit, vel non possit, in corpore proprio?

Multi enim de Phantasia disputauerunt; omnes concedunt vim imaginationis esse maximam. Neque est qui dubitet, imaginationem in corpus imaginantis plurimum posse; immò D. Thomas asserit, posse omnia, quæ naturalem coordinationem habent cum imaginatione, vt sunt motus locales, & alterationes per frigus, calorem, & quæ hanc alterationem consequuntur.

Verba

Verba sunt S. Thomæ : *Dicendum, quod imaginationi, si fuerit fortis, naturaliter obedit corpus, quantum ad aliqua: puta quantum ad casum de trabe in alto posita: quia imago nata est esse principium motus localis: ut dicitur 3. de Anima. Similiter etiam quantum ad alterationem que est secundum calorem & frigus, & alia consequentia, eo quod ex imaginatione consequenter nata sunt consequi anime passionis secundum quas mouetur cor, & sic per commotionem spirituum totum corpus alteratur. Alie vero dispositiones corporales, que non habent naturalem ordinem ad imaginationem, non transmutantur ab imaginatione, quantumcumque sit fortis: puta figura manus vel pedis, vel aliquid simile; ut est, adijcere ad staturam suam palmum, habere barbam, vel habere talis, vel talis coloris barbam. Quam enim multi sibi hæc talia imaginantur, & tamen nec barbescunt, nec rufescere desinunt, nec fiunt longiores. De reliquis autem experientia est in noctambulis illis, qui in somno, sensibus sopitis, per imaginationem mira faciunt: quemadmodum Galenus de se ipso testatur, se integrum ferè stadium confecisse, nec antè à somno excitatum, quam in lapidem*

S. Thom.
3. p. disp.
13. ad 3. &
1. 3. cont.
gent. cap.
103. Arist.
lib. 3. de
anim. tex.
48.

pidem offendisset; eodem modo Theonem Stoicum dormientem in somnis ambulare; Periclis seruum in summo tecti fastigio solitū spaciari. Cuius rei rationem esse aiunt, quòd imaginatio, dum rerum sensu perceptarum simulacra retractat, simul etiam excitat potentiam appetitiuam ad timorem, pudorem, iram, aut tristitiam, quæ affectiones, hominem ita afficiunt, vt calore, vel frigore alteratus palleat, vel rubeat; exiliat, vel torpescat, efferatur, vel deiiciatur. Quod contingit potissimum in his, quorum imaginatio est vehemēti-
 or; & qui acrius perturbari, ac res tenaci-
 us apprehendere sunt soliti. *Dicamus moueri dormientes*, ait Andreas Laurentius, *quia exigua vis in musculis latens à forti imaginatione excitatur: propterea non momentur somniantes, nisi valida imperante imaginatione, brutorum imaginationi simillima, ante quam necesse est rei externæ vel totius, vel ex parte sensum aliquando præcessisse, licet dudum præcesserit.*

Andreas
 Laurent.
 lib. 4. hist.
 Anatom.
 q. 12.

§. XIII.

Quid imaginatio possit in corpus quasi alienum?

Sicut igitur multum potest imaginatio
 in

in corpus proprium, ita potest etiam non parum in illud corpus, quod ei arcta quadam coniunctione & contactu est copulatum, quale corpus est fœtus in utero, aut etiam semen parentum. Sæpe enim imaginatione utriusque parentis ad eiusmodi monstrum producendum concurrit; licet unius etiam sufficiat, ut Valesius docet. Sic Fernelius scribit, pavonem, si dum ovis incubat, linteis albis circumtegatur, albos omnino pullos, non variantis coloris, edere. Sic itidem per imaginationem, quæ conceptioni successit, non rarò proles, etiam iam formata in utero, maternæ imaginationis dispendia sensit. Præter exempla superius allata. Witebergæ quædam mater uterum ferens, obvio cadavere, subito pauefacta, puerum postea peperit, qui usque ad longam ætatem facie fuit cadaverosa. Et Isenaci pudica matrona glirem peperit; quia ex vicinis aliquis gliri nolam appenderat, ad cuius sonitum reliqui fugarentur; is occurrit mulieri gravide, quæ ignara rei; subito occursum, & aspectu gliris, ita est conterrita, ut fœtus in utero, degeneraret in formam bestiola. Alius author ita scribit: In Bilsen Bohemia oppido (Anno 1547.) ut

Pencernu,

Vales. lib.
de sacra
Phil. c. 11.
Fernel.
lib. de
hominis
procreat.

N. Domen
nent in c.
30. Gen.

Conrad.
Lycosth.
lib. de

Prodigijs
& osten-
tis. Anno
1542.

Peucerus, de Teratoscop. memoria tradidit, natus est infans similis imagini Christi crucifixi, aut pendentis in cruce. qui collum tortum, & in latus inflexum habuit, quem admodum pingitur imago Fily Dei de cruce ablati ut difficulter ipsius ori propter obliquitatem cibus inseri potuerit. Crura etiam transversa & inflexa habuit, quæ etsi aliquoties seungerentur, sua sponte tamen ad priorem figuram relapsa sunt. Vixit aliquamdiu Vienna Austria. Hanc mihi historiam suspectam facit, non tam quia pro ea hæreticus hæreticum testem citat, quàm quia videtur ad crucifixi imaginem abolendam excogitata. Videtur enim id innuere, ut feminae prægnantes abstineant à cruce intuenda. Sed non est magnum hinc periculum, cum pauca tales eam effigiem imaginationi imprimant adeò vehementer; & si vel vehementissimè eam apprehenderent, tamen Deus non censendus est sic earum remuneraturus pietatem. Potius igitur existimo, si vera est illa historia, in pœnam id feminae hæreticæ contigisse; quæ, quod in Dei Filyo irriserit, coacta sit intueri in suo. Illud certius esse arbitror, quod mihi vir eruditus & fide dignus scripsit, Anno Christi

1599.

1599. die 29. Octobr matronā quamdam alioquin honestam, Venetijs, vna partione gemellos edidisse, quorum non tantum corpora inuicem concreuerant, sed etiam cancellatis cruribus ita iuncta erant, vt ægrè sexus discerni posset. Diu fuerat à medicis & chirurgis anquisitum, quí dissolui possent? Sed opera omnis lusa; omnes artes, omnes industriæ in irritum ceciderunt. Mortuo vno, alter quinque dies superuixit. Pudendi partus pudenda caussa fuit: sed quæ meritò terrere potest coniuges illos, qui existimant, nihil obesse, si thalamos suos suspensis vndique obscœnis imaginibus exornent dicam, an dedecorent? Repertum est enim Venetæ illius domûs dominum propudiosam quamdã in conclauis suo imaginem exposuisse, quæ complexus sponсорum exprimebatur. Atqui, teste Isidoro. *hanc feminarum dicunt esse naturam, vt quales persexerint, siue mente cogitauerint, in extremo voluptatis astu, dum concipiunt, talem sobolem procreent. Et enim anima in usu venereo formas extrinsecas intus transmittit, eorumq; satiata typis, rapit species eorum in propriam qualitatem.* Eadem est D. Hieronymi, & D. Augustini de Apiboué dit. in

Gen. cap.
30. S. Au-
gust. l. 18.
de ciuit.
Dei c. 9.

boue agentis sententia. Et idem Thomas
Morus his versiculis indicauit :

*Atqui graues tradunt sophi:
Quodcumq; matres interim
Imaginantur fortiter,
Dum liberis dant operam §
Eius latenter & notas
Certas, & indelebiles
Modoq; inexplicabili §
In semen ipsum congeri §
Quibus, receptis intimè
Simulq; concrefcentibus §
A mente matris instam §
Natus refert imaginem.*

§. XIV.

Pregnantibus curiositate abstinendum.

Lud. Vi-
nes l. 2.
de Chri-
stian. fe-
mina,

Qua de causa eruditus Hispanus, patria
lò antè à nobis laudatus, matres, dum
vterum ferunt, etiam atq; etiam confide-
rare iubet, quàm periculosa validaq; sint,
in humano corpore, imaginationes; atq;
eapropter operam dare, ne quam admit-
tant de formis, turpis & obscœnæ rei co-
gitationem. Item vt pericula deuitent, in
quibus fœda aliqua visu species possit oc-
currere. Quòd si eas occasiones adeant,
præcogitent, quidquid possit oculis offer-
ri; ne

ti; ne ex inopinata nouitate noceat, si quid subito aspexerint, vnde contrahat noxam fœtus. Mihi fœminæ prægnantes non tantùm admonendæ sunt, vt à Comœdijs, pugnis, imaginum curiositate abstineant; sed multò maximè etiam, ne ex fornicatione, adulterijs, incæstu, sacrilega cum cacodæmone consuetudine prægnantes fiant. Quid mirum, si sequitur segetem messis? Qui bonas fruges volunt legere, non debent facere malorum sementem. Tantum ergò abest, vt Deus sit ab istis arguendus, vt ipsi potiùs caussa sint suæ calamitatis, & quidem Physica ac naturalis; longè tamen frequentius caussæ morales intercurrunt.

CAPVT VI.

Prima moralis Monstrorum caussa, vt sint signa Dei, monere, aut sanare volentis.

§. I.

Per Monstra aliquid significari.

Deste ergò impatientiæ pupilli, qui naturæ legem dicitis, & in cælum os ponitis, atque arma in ipsos.